

MÁTYÁS, BÉCS KIRÁLYA

Nyújts feléje védő kart, ha küzd ellenséggel – énekeljük a Himnuszban, s ha olvastad meséimet, már tudod, hogy Árpád óta ez az ellenség legtöbbször a tatár, a török és a német volt. 907-ben Pozsonynál Árpád hadai még diadalt arattak a háromszoros túlerővel támadó frank-germán sereg felett. A X. században Bulcsu lovasíjászaik még volt erejük az Óperencián, vagyis az Enns folyón túlra viaszorítani a német hódítókat. II. András királyunk 1235 nyarán még Bécsig kergette a magyar földre betörő Harcias Frigyes osztrák herceget. De az osztrákok egyre gyakrabban kerekedtek felül fegyverrel vagy fondorlattal, s végül már Bécs igazgatta Budát: évszázadokon át osztrák uralkodó ült a magyar trónon.

De egyetlenegyszer Bécsnek is volt magyar királyja: Mátyás. Csoda-e, hogy annyira szeretjük? Csoda-e, hogy emléke erőt adott az osztrák hatalom elleni szabadságharcunkhoz 1604-ben, 1703-ban, 1848-ban?

Amikor Mátyást királlyá választották, országa, a pápa és egész Európa azt várta tőle, hogy törökverő édesapja, Hunyadi János nyomdokába lépjen.

Ehelyett ő *Bécsnek büszke vára* és a csehek, a lengyelek ellen vezette hadait. Miért?

Talán nem volt méltó apjához? Jobban érdekelte a saját hatalma, a cseh, az osztrák korona, mint a törökök elleni küzdelem?

Szó sincs róla! Hiába próbálja néhány idegenszívű történész ezzel a hamis váddal kisebbiteni utolsó nemzeti királyunkat. Mátyás szíven viselte Magyarország sorsát, bölcs államférfi és tehetséges hadvezér volt, akárcsak édesapja. A sors nagyobb hatalmat, tágabb küzdőteret és súlyosabb felelősséget szabott ki számára. Terveit hosszabb távra és európai léptékben szötte.

Tudta, hogy az Oszmán Birodalom legyőzéséhez hadsereg, pénz és szövetségesek kellenek. Kemény és – valljuk be – népszerűtlen törvényekkel rendet teremtett országában. A főnemesség előjogait visszanyeste, a hatalom az ő kezében összpontosult. Rendeletekkel megerősítette a városokat, a céheket, a kereskedelmet. Megemelte, és a nemesekre, sőt az egyházra is kiróta az adót, s ezzel megtöltötte a kincstárát.

Ha volt pénz, lett hadsereg is. Mátyás király híres fekete serege 163 000 főnyi harc-edzett magyar és idegen zsoldosból, könnyű- és nehézlovasságból, gyalogságból, szárazföldi és vízi haderőből állt. A huszárok is Mátyás seregében kezdték meg hősi és parádés történelmi szereplésüket.

Kószabósza mint Mátyás-huszár

*Nyögte Mátyás bús hadát
Bécsnek büszke vára.*

(Kölcsey Ferenc:
Himnusz)

Soroljatok néhány osztrák császárt, akik magyar királyok is voltak.

Melyik három történelmi személyiség neve kötődik ehhez a három évszámhoz?

**A sereg élére vezérek is kellene.
Kik voltak Mátyás hadvezérei?**

A végső leszámolásra nem érkezett el az idő, de Mátyás seregei így is egész sor győzelmet arattak a török felett a kenyérmezei, az otrantói, a szarajevói, a szendrői csatában, Moldvában és Havasalföldön is. Elfoglalta az Európa kapujának számító Jajca, majd Szabács várát, a déli határvonalon kettős végvárrendszert épített ki. A szultánnal fegyverszünetet kötött, így figyelmét Európa felé fordíthatta.

Ám itt nem szövetségesekre, hanem hatalmukat tőle féltő, cselszövő ellenségekre talált. Márpedig a törököt csak közös erővel győzhetjük le. Ha nem jösztek önként, viszlek erővel – üzent hadat Mátyás király.

Minden ütközetben hadvezéri zsenialitással fűrkészte ki az ellenfél szándékát, és találta meg a legcélszerűbb harcmodort.

Az ostromlott várakat körülvárta, és kiéheztetéssel kényszerítette megadásra, nehézlövessége a harcmezőn, huszárai portyázással, gyors rajtaütésekkel győzték le több ízben is a cseh, a lengyel, az osztrák túlerőt.

Elfoglalta Morvaországot, Sziléziát, Lausitzot, 1469-ben Olmützben cseh királlyá választották. 1474-ben Boroszlónál oly ügyes taktikával és csekély embervesztéssel győzött, hogy a csatát

boroszlói táborozásként emlegeti a történetírás. 1477-ben villámhadjárattal elfoglalta Ausztria jelentős részét, és békekötésre kényszerítette III. Frigyes osztrák herceget és német-római császárt.

1477-ben a pápa kérésére lemondott Bécs ostromáról. Mivel azonban Frigyes sokadszor megszegte szavát, és ellene szövetkezett, 1485-ben Mátyás meghódította az osztrák fővárost és hozzá Ausztria újabb tartományait.

Nagy pompával vonult be a Habsburgok császári fészkebe. Oldalán fia, Corvin János (aki házasságon kívül született, ezért sajnos nem követhette apját a trónon), előtte 32 társzeker élelem az éhezõ ellenségnek.

Ki tette ezt meg rajta kívül a világtörténelemben?

Öt éven át, 1490-ben történt meggyilkolásáig Bécsből igazgatta országát – a Szent Korona szellemében: a legyőzötteknek jogokat adott, a hűségére tért előljárókat megtartotta tisztségükben, az akkori latin helyett a helyi nyelvet tette hivatalossá az elfoglalt országokban. Az 1487-ben elfoglalt Bécs-újhely annyira tisztelte, hogy szobrot állított a magyar királynak.

Egyszer volt Budán kutyavásár – mondja az egyik Mátyás-rege.

Egyszer volt Bécsben magyar uralkodó, de az igazabb volt mindenkinél.

Zsigmond Emese

Küldjétek el Kószabósza kérdéseire a választ egyénileg vagy az osztállyal közösen, papíron vagy villámpostán. Két hónap múlva eláruljuk a megfejtést és a három szerencsés nyertes nevét.